

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Postępowania przed organami ochrony praw człowieka
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Proceedings before human rights protection bodies
Kierunek studiów	prawo
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	prawo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr Robert Tabaszewski/ Dr hab. Krzysztof Orzeszyna, prof. KUL
---	--

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30 (dla IV i V roku studiów stacjonarnych)	Rok IV - Semestr 7, Rok V - Semestr 9	5
konwersatorium			
ćwiczenia	15 (dla IV i V roku studiów stacjonarnych)	Rok IV - Semestr 7, Rok V - Semestr 9	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 - prawoznawstwo, prawo konstytucyjne, prawo karne, historia prawa W2 - student posiada podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk prawnych w systemie nauk i relacjach do innych nauk zwłaszcza w zakresie prawa publicznego W3 – student zna i rozumie zasady wykładni prawa. W4 – student ma wiedzę o roli organów konstytucyjnych w dochodzeniu praw indywidualnych
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - opanowanie podstawowych wiadomości dotyczących praw człowieka i procedur ich ochrony. Poznanie specyfiki pracy obrońcy praw człowieka (ang. *human rights defender*). Poznanie, charakteru praw człowieka najbardziej narażonych na naruszenie i sposobu ich ochrony. Opanowanie podstawowych wiadomości dotyczących procedury ochrony praw człowieka w prawie krajowym i prawie międzynarodowym. Wyjaśnienie praktycznego zastosowania praw człowieka w ochronie praw jednostki w różnych postępowaniach.

C2 - przekazanie wiedzy o granicach ochrony praw człowieka. Wskazanie mechanizmów ochrony tych praw. Określenie podstawowych cech i funkcji instytucji chroniących prawa człowieka, jak i procedur ich ochrony. Podmiotów kontrolujących czy prawa człowieka są przestrzegane. Organów chroniących prawa człowieka. Określenie konstrukcji środków procesowych służących ochronie praw człowieka. Omówienie uprawnień i obowiązków funkcjonariuszy publicznych w kontekście ochrony praw człowieka. Wskazanie różnych rodzaju instytucji prawnych chroniących prawa człowieka oraz pogłębienie wiedzy w odniesieniu do wybranych instytucji prawnych różnych dziedzin prawa.

C3 - przekazanie specjalistycznego języka prawnego dot. procedur ochrony praw człowieka co pozwoli porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie prawa jak i odbiorcami spoza grona specjalistów. WYROBIENIE UMIEJĘTNOŚCI W zakresie korzystania z różnych źródeł prawa i innych dokumentów; interpretacji przepisów prawnych i innych dokumentów co jest w zakresie koniecznym dla zrozumienia funkcjonowania prawa międzynarodowego i krajowego z zakresu praw człowieka oraz procedur ich ochrony. WYROBIENIE UMIEJĘTNOŚCI samodzielne rozwiązywanie prostych problemów prawnych; zdobywania informacji dotyczących różnych wydarzeń i weryfikowania ich, korzystając z różnych źródeł przekazu. WYROBIENIE UMIEJĘTNOŚCI posługiwania się w mowie i piśmie terminologią prawną, jak i używać tej terminologii w sposób spójny i zrozumiały z różnymi odbiorcami.

C4 - WYROBIENIE UMIEJĘTNOŚCI odpowiedniej i rzeczowej oceny priorytetów służących realizacji określonego lub narzuconego zadania oraz docenienie wykorzystywania rzeczowej oceny rozwiązań prawnych pod kątem ochrony praw człowieka, z uwzględnieniem informacji o przedmiocie oceny i unikanie jednostronności. WYROBIENIE UMIEJĘTNOŚCI zdobytej wiedzy w praktyce zawodowej i wyrobienie umiejętności rzetelnego i odpowiedzialnego podchodzenia do problemów. Wskazanie ochrony praw człowieka co jest związane z funkcjonowaniem prawa konstytucyjnego, prawa administracyjnego, prawa Unii Europejskiej, prawa karnego materialnego i procesowego, międzynarodowego prawa karnego; prawa ochrony danych osobowych. Nabycie przez specjalistycznej kompetencji obrońcy praw człowieka (ang. *human rights defender*) działającego w sposób przedsiębiorczy.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna i rozumie terminologię prawniczą z zakresu praw człowieka.	K_W03
W_02	Ma podstawową wiedzę o konsekwencjach niekonstytucyjności norm z uwagi na naruszenie praw człowieka. Ma podstawową wiedzę o organach ochrony praw człowieka w krajowym systemie ochrony tych praw.	K_W04
W_03	Ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach instytucji prawnych z zakresu praw człowieka oraz pogłębioną w odniesieniu do instytucji prawa krajowego i międzynarodowego.	K_W07
W_04	Ma podstawową wiedzę o relacjach funkcjonowania struktur organizacyjnych chroniących prawa człowieka w skali krajowej i międzynarodowej i ich roli w ochronie państwa i obywateli.	K_W08
W_05	Ma podstawową wiedzę o rodzajach więzi społecznych i rządzących nimi prawidłowościami i ich wpływie na poszczególne dziedziny prawa. Pogłębioną w odniesieniu do wybranych kategorii więzi społecznych na tle prawnym związanych z ochroną praw jednostki w tym praw człowieka.	K_W09
W_06	Zna metody i narzędzia w tym techniki pozyskiwania danych właściwe dla poszczególnych dziedzin prawa pozwalające opisywać struktury i instytucje prawne a także identyfikować rządzące nimi prawidłowości dotyczące międzynarodowych organów ochrony praw człowieka.	K_W10
W_07	Ma wiedzę o normach prawnych organizujących struktury i instytucje prawne oraz rządzące nimi prawidłowości. Identyfikuje w tym zakresie kierunki rozwoju poszczególnych dziedzin prawa zwłaszcza z zakresu ochrony praw człowieka.	K_W11
W_08	Ma wiedzę uporządkowaną w zakresie norm proceduralnych i rozumie proces ich stosowania.	K_W12
W_09	Zna i rozumie normatywne i praktyczne aspekty ochrony praw człowieka.	K_W13
W_10	Ma wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju.	K_W14
W_11	Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych obowiązujących zarówno w nauce jak i w przyszłym wykonywaniu zawodów prawniczych zwłaszcza w kontekście ochrony praw człowieka.	K_W15
UMIEJĘTNOŚCI		
U_1	Potrafi dokonywać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, gospodarczych oraz prawnych, analizuje ich powiązanie z różnymi obszarami wiedzy prawniczej związanej z ochroną praw człowieka.	K_U1
U_2	Potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu różnych dziedzin prawa w celu analizowania i interpretowania konkretnych procesów i zjawisk prawnych związanych z ochroną praw człowieka. Opracowuje analizy w tym zakresie.	K_U2
U_3	Posiada umiejętność posługiwania się pojęciami prawnymi w celu rozumienia i analizy zjawisk prawnych z zakresu praw człowieka.	K_U3
U_4	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł (w	K_U4

	języku rodzimym i obcym) w nowoczesnych technologii (ICT) poprzez poszukiwanie orzeczeń ETPCz i TSUE w bazach orzeczeń.	
U_5	Posiada umiejętności badawcze obejmujące formułowanie i analizę problemów prawnych, dobór metod i narzędzi badawczych opracowanie i prezentację wyników pozwalające na rozwiązanie problemów prawnych (interpretacja, wykładnia przepisów, orzeczeń, literatury).	K_U5
U_6	Posiada umiejętność posługiwania się pojęciami prawnymi w celu rozumienia i analizy zjawisk prawnych z zakresu praw człowieka.	K_U6
U_7	Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie na tematy dotyczące wybranych zagadnień z zakresu nauk prawnych, przy wykorzystaniu różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku nauk prawnych jak i innych dyscyplin.	K_U7
U_8	Potrafi używać specjalistycznego języka prawnego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie prawa jak i odbiorcami spoza grona specjalistów.	K_U8
U_9	Posiada umiejętność samodzielnego merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów w tym stawiać tezy, trafnie formułować wnioski oraz tworzyć syntetyczne podsumowania i oceny wybranych problemów.	K_U9
U_10	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych zakresach i formach do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej w szczególności krytycznej analizy skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy.	K_U10
U_11	Potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne, przewiduje skutki konkretnych działań w obszarze poszczególnych dziedzin prawa.	K_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	kształtuje poziom swojej wiedzy i umiejętności w obszarze praw człowieka, rozumie potrzebę nieustannego rozwijania się i podnoszenia swoich kompetencji	K_K01
K_02	planuje własną ścieżkę zawodową, odznacza się przedsiębiorczością w podejmowaniu wyzwań zawodowych, działa w sposób indywidualny i zespołowy w zakresie dotyczącym praw człowieka	K_K02
K_03	docenia znaczenie praktycznego zastosowania praw człowieka w ochronie praw jednostki w funkcjonowaniu oraz jego rolę w normalizowaniu społeczności Kościoła	K_K03
K_04	Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej.	K_K04
K_05	Umie uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych, obywatelskich uwzględniając aspekty prawne. Potrafi przewidzieć wielokierunkowe skutki społeczne swojej działalności.	K_K05
K_06	Bierze odpowiedzialność za powierzone mu zadania.	K_K06
K_07	Odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy.	K_K07
K_08	Umie myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy.	K_K08

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Polski system postępowania w zakresie ochrony praw człowieka.
2. Międzynarodowa a krajowa ochrona praw człowieka.
3. Ochrona praw człowieka w regionalnym systemie ochrony w Unii Europejskiej i Radzie Europy.
4. Postępowanie przed Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
5. Wymogi formalne skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.
6. Uniwersalna ochrona praw człowieka w systemie ONZ i procedury ochrony w tym systemie, w tym Komitet Praw Człowieka w Genewie oraz mechanizmy i procedury specjalne
7. Omówienie zakresu zakazu nadużycia praw człowieka.
8. Krajowe procedury ochrony praw człowieka.
9. Skarga przed Trybunałem Konstytucyjnym, wnioski do Rzecznika Praw Obywatelskich.
10. Prokurator generalny i jego rola w systemie dochodzenia praw człowieka.
11. Rzecznicy ustawowi i pozaustawowi: rzecznicy praw ucznia; Rzecznik Praw Absolwenta.
12. Rzecznicy wyspecjalizowani: Rzecznik Praw Dziecka; Rzecznik Finansowy; Rzecznik Praw Pacjenta; Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego; Rzecznicy Konsumenta; Rzecznik Praw Pasażera; Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.
13. Ochrona praw człowieka w poszczególnych procedurach.
14. Skarga nadzwyczajna i ochrona praw człowieka a Sąd Najwyższy.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_03	Praca z tekstem, Wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, Dyskusja	Referat, Sprawozdanie, Kolokwium, Obserwacja, Praca pisemna	Uzupełnione i ocenione kolokwium, referat, karta oceny
W_04	Studium przypadku (case study), Design teaching Service learning element, dyskusja, metoda projektu	Referat, Sprawozdanie, Kolokwium, Obserwacja, Praca pisemna	Uzupełnione i ocenione kolokwium, referat, karta oceny
W_07	Wykład problemowy, Dyskusja	Referat, Sprawozdanie, Kolokwium, Obserwacja, Praca pisemna	Uzupełnione i ocenione kolokwium, referat, karta oceny
W_08	Studium przypadku (case study), Design teaching Service learning element, dyskusja, metoda projektu	Referat, Sprawozdanie, Kolokwium, Obserwacja, Praca pisemna	Uzupełnione i ocenione kolokwium, referat, karta oceny
W_09	Wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, Dyskusja	Referat, Sprawozdanie, Kolokwium, Obserwacja, Praca pisemna	Uzupełnione i ocenione kolokwium, referat, karta oceny
W_10	Praca z tekstem, Wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, Dyskusja	Referat, Sprawozdanie, Kolokwium, Obserwacja, Praca pisemna	Uzupełnione i ocenione kolokwium, referat, karta oceny
W_11	Studium przypadku (case study), Design teaching	Referat, Sprawozdanie, Kolokwium, Obserwacja, Praca pisemna	Uzupełnione i ocenione kolokwium, referat, karta oceny

	Service learning element, dyskusja, metoda projektu		
UMIEJĘTNOŚCI			
U_1	Rozmowa sokratyczna, Studium przypadku (case study), Praca zespołowa, Metoda SWOT	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem
U_2	Studium przypadku (case study), Design teaching Service learning element, dyskusja, metoda projektu	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem
U_3	Rozmowa sokratyczna, Studium przypadku (case study), Praca zespołowa, Metoda SWOT	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie
U_4	Studium przypadku (case study), Design teaching Service learning element, dyskusja, metoda projektu	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem
K_U5	Rozmowa sokratyczna, Studium przypadku (case study), Praca zespołowa, Metoda SWOT	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem
U_6	Studium przypadku (case study), Design teaching Service learning element, dyskusja, metoda projektu	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie
U_7	Rozmowa sokratyczna, Studium przypadku (case study), Praca zespołowa, Metoda SWOT	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem
U_8	Studium przypadku (case study), Design teaching Service learning element, dyskusja, metoda projektu	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem
U_9	Rozmowa sokratyczna, Studium przypadku (case study), Praca zespołowa, Metoda SWOT	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie
U_10	Rozmowa sokratyczna, Studium przypadku (case study), Praca zespołowa, Metoda SWOT	Sprawdzenie umiejętności praktycznych, Referat	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Odgrywanie ról, Studium przypadku (case study), dyskusja, metoda projektu	Obserwacja, prezentacja	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie

K_02	Studium przypadku (case study), dyskusja, metoda projektu, Praca w parach	Obserwacja, prezentacja	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie
K_03	Studium przypadku (case study), dyskusja, metoda projektu	Obserwacja, prezentacja	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie
K_04	Studium przypadku (case study), dyskusja, metoda projektu	Obserwacja, prezentacja	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie
K_05	Studium przypadku (case study), dyskusja, metoda projektu	Obserwacja, prezentacja	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie
K_06	Studium przypadku (case study), Design teaching Service learning element, dyskusja, metoda projektu	Obserwacja, prezentacja	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie
K_07	Studium przypadku (case study), Design teaching Service learning element, dyskusja, metoda projektu	Obserwacja, prezentacja	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie
K_08	Studium przypadku (case study), Design teaching Service learning element, dyskusja, metoda projektu	Obserwacja, prezentacja	Uzupełnione i ocenione kolokwium, Plik z referatem, Karta oceny pracy w grupie

VI. Kryteria oceny:

W zakresie ćwiczeń uzyskanie zaliczenia wymaga otrzymanie min. 51 % poprawnych odpowiedzi z końcowego testu jednokrotnego wyboru składającego się z 21 pytań. Stanowi to 70 % oceny końcowej. Pozostałymi składnikami oceny jest: opracowanie fakultatywnego referatu – 20% oraz aktywności na zajęciach – 10%. Poprawka kolokwium w formie ustnej – 3 pytania. Możliwość zwolnienia z kolokwium w razie opracowania fakultatywnego referatu – 50% oraz aktywności na zajęciach – 50%. Poprawa kolokwium w formie ustnej – 3 pytania. W przypadku nauczania zdalnego, związanego ze stanem pandemii, uzyskanie zaliczenia wymaga otrzymanie min. 51% poprawnych odpowiedzi z końcowego testu jednokrotnego wyboru umieszczonego na platformie zdalnej składającego się z 21 pytań. Poprawa kolokwium w formie ustnej – 3 pytania. W zakresie wykładu uzyskania oceny pozytywnej z egzaminu w formie testu jednokrotnego wyboru składającego się z 21 pytań wymaga otrzymanie min. 51 % poprawnych odpowiedzi. Poprawa egzaminu w formie ustnej. Egzamin będzie się odbywał w formie stacjonarnej.

W przypadku nauczania zdalnego zaliczenie ćwiczeń i egzaminu wymaga otrzymanie min. 51 % poprawnych odpowiedzi z końcowego testu w formie jednokrotnego wyboru składającego się z 21 pytań umieszczonego na platformie zdalnej. Stanowi to 100% oceny końcowej z egzaminu i 70 % oceny końcowej. Pozostałymi składnikami oceny z ćwiczeń jest: opracowanie fakultatywnego referatu – 20% oraz aktywności na zajęciach online – 10%. Poprawka kolokwium w formie zdalnej – 3 pytania, z czego do uzyskania oceny pozytywnej wymagana jest odpowiedź na przynajmniej dwa pytania.

Rozkład ocen dla wykładu i ćwiczeń: dst – 11-13 pkt; dst+ – 14-15; db – 16-18 pkt; db+ – 19-20 pkt; bdb –21 pkt.

Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	150

VII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Orzeszyna K., Skwarzyński M., Tabaszewski R., Prawo międzynarodowe praw człowieka, C.H. Beck, Warszawa 2022.
2. Hołda Z., Ostrowska D., Hołda J., Rybczyńska J. A., Prawa Człowieka, Zarys wykładu, Warszawa 2014.
Literatura uzupełniająca
1. Banaszak B., Bisztyga A., Complak K., Jabłoński M., Wieruszewski R., Wójtowicz K., System ochrony praw człowieka, Kraków 2005;
2. Jasudowicz T., Gronowska B., Balcerzak M., Lubiszewski M., Mizerski R., Prawa człowieka i ich ochrona – podręcznik dla studentów prawa i administracji, Toruń 2010;
3. Brzozowski W., Krzywoń A., Wiącek M., Prawa człowieka, Warszawa 2018;
4. Jabłoński M., Jarosz – Żukowska S., Praw człowieka i system ich ochrony, Wrocław 2004;
5. Garlicki L., Hofmański P., Wróbel A. (red.), Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Komentarz do artykułów 1–18, Tom I, Warszawa 2010;
6. Garlicki L., Hofmański P., Wróbel A. (red.), Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Komentarz do artykułów 19–59 oraz Protokołów dodatkowych, Tom II, Warszawa 2010;
H. Bajorek-Ziaja, Skarga do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz skarga do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Warszawa 2010.
7. A. Michalska, Skarga o naruszenie praw człowieka do Komitetu Praw Człowieka (Genewa), Warszawa 1995.